

PUSZTAMISKE

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

<i>1. Bevezetés</i>	<i>3</i>
<i>2. Pusztamiske bemutatása</i>	<i>4</i>
<i>3. Örökségünk</i>	<i>5</i>
<i>4. Eltérő építészeti karakterek bemutatása</i>	<i>8</i>
<i>5. Építészeti útmutató</i>	<i>12</i>
<i>Telepítés</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőforma</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kerítések</i>	
<i>Kertek</i>	
<i>Anyaghasználat</i>	
<i>Ajtók, ablakok</i>	
<i>Erkélyek, tornácok</i>	
<i>Homlokzatképzés</i>	
<i>6. Mai példák</i>	<i>22</i>
<i>7. Utcák, terek</i>	<i>24</i>
<i>8. Hirdetések, reklámtáblák, sajátos építményfajták</i>	<i>25</i>
<i>9. Impresszum</i>	<i>27</i>

BEVEZETÉS

Pusztamiske egy Veszprém megyében található bájos kis település. A településképi arculati kézikönyvvel célunk a község természeti adottságainak, a történelmi és kulturális értékeinek bemutatása. Továbbá iránymutatást szeretnénk nyújtani a községben építkezni és felújítani szándékozóknak abban, hogy a településképet figyelembe véve végezzék el telken belüli arculati módosításait.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a közösségi gondolkodásmód elsajátítása fontos feladat ahhoz, hogy ne kerüljön sor tájidegen építmények

megalkotására, módosítások elvégzésére. Szemléletformáló hatással kívánunk lenni, hogy bárki, aki építésre-felújításra szánja el magát, a helyi építészeti hagyományokat alapul véve, a településképi jellegzetességeit szem előtt tartva alakítsa ki ingatlanját.

Ez a kézikönyv ehhez kíván segítség lenni. Nem egy lezárt dokumentumként tekintünk rá, sokkal inkább egy folyamatosan bővülő, az idővel, a kor szokásaival együtt változó alkotásnak. Javaslatokat teszünk követendő példákra, módszerekre, melyeket a községben készült fényképekkel valamint szemléltető ábrákkal kívánunk még átláthatóbbá tenni. Továbbá bemutatunk pár kerülendő példát is, melyeket az ország más részeiből hozunk.

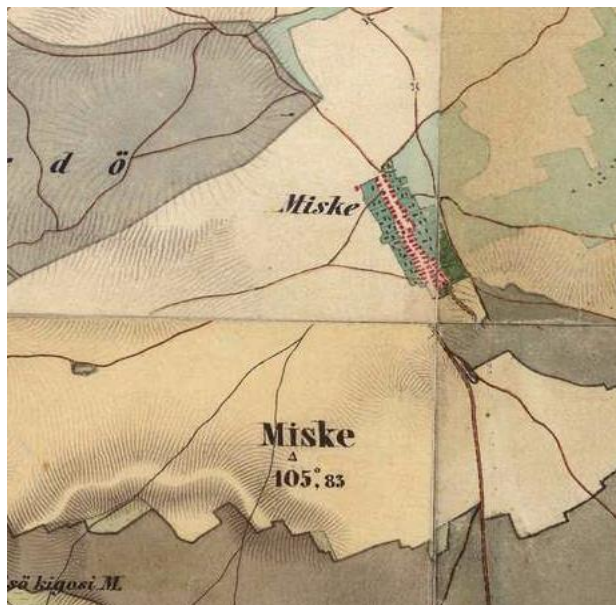
Kívánjuk, hogy Pusztamiske településképi arculati kézikönyvével elérjük célunkat, és az építkezni vagy felújítani szándékozóknak megfelelő tanácsokat és ötleteket adjunk.

PUSZTAMISKE BEMUTATÁSA

A község a Devecseri járásban található, alig 5 kilométerre délre Devecsertől, a 7317-es számú út mentén. Az északnyugat-délkeleti kiterjedésű település a Kisalföld és a Déli-Bakony határvidékén fekszik. Nevének második tagja a Miske személynévből ered, míg első tagja utal török korbéli elnéptelenedésére.

A település a nyirádi-devecseri út mentén, a Kisalföld déli peremén sík vidéken található. Első említése 1402-ből való Kysmiske néven. Az 1488-as összeírás során a Miske család birtokolja. A XVI. században a porták egy része már nagybirtokos Csóron családnak. Az oszmán uralom idején a közeli devecseri vár miatt folyamatos konfliktusok zónája volt, ezért hagyta el a lakosság a XVII. századra. Felszabadulását követően megindult a magyar betelepülés a községbe; Vályi András XVIII. századi statisztikus-geográfus leírásából láthatjuk, hogy katolikusok mellett erős volt a protestantizmus a településen: *„magyar falu Veszprém Várm. földes Ura Sári Uraság, lakosai katolikusok, evangélikusok, és reformátusok fekszik Devecserhez nem meszsze, és annak filiája, Kolontárhoz 1/2 órányira, határja két nyomásbéli, földje homokos, rozstot, krompélyt, kukoritzát, és kenderet terem, erdeje, és halas tója is vagyon.”*

A második katonai felmérés (1806-1869)

1774-ben tanítója is van a falunak. 1828-ban 35 jobbágy, 26 házas, 14 házatlan zsellér lakta. A környező erdők kiirtása révén a szántóterület megnövekedett.

JUSZKO Béla, Pusztamiskei tanya, Nagyházi Gallery, Budapest

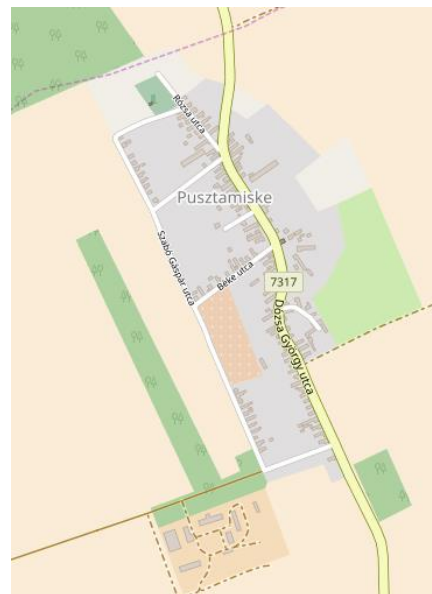
1851-ben már Pusztamiske alakban jellemzi Fényes Elek, kora neves földrajzi írója: *„magyar falu, Veszprém vármegyében, ut. p. Devecserhez 1/2 óra, 200 kath., 250 evang., 40 reform. lak., evang. fiókegyházzal. Többen birják.”*

1869-ben 66 házat írtak össze. A település lélekszáma fokozatosan csökken. Az 1910-es népszámlálás során 573-an éltek a településen, ez 2015-ben már csak 409 fő volt.

Az elvándorlás, az öregedés ma is jellemző folyamat. Óvoda, iskola nincs a községben. Jelenleg a település a Tüskevári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

ÖRÖKSÉGÜNK

Pusztamiske elhelyezkedése elsődlegesen az Egres-patak szomszédságából fakad, másodlagosan a Tapolcát Devecserrel összekötő útnak köszönhető. Utóbbi belterületi szakasza a Dózsa György utca, ami mentén északnyugat-délkeleti irányban elterül a község. Az utcákra javarészt merőleges szalagtelkek oldalhatárára épültek a lakóházak. Túlnyomó többségében régi építésű házak vannak a településen, amelyeknek kis hányadát újírtották fel az elmúlt időszakban. A templomtól délre romos állapotú régi épületek is álldogálnak. A népi építészet ismertetőjegyei a településen is fellelhetők: a kontyolt nyeregtető, az oromzati füstlyuk(ak), a tornácos kialakítás stb. Előkerteres kialakítással a település északi részén találkozhatunk elvétve, de a kerítés vonalában történő elhelyezés a jellemző. Pár szocialista stílusú kockaházzal is találkozhatunk, ezeknek egy részét modernizálták, kibővítették. Új építésű házból igen kevés van Pusztamiskén. Műemléki jellegű épület nem található a településen.

Szent Erzsébet kápolna

A temetőben lévő római katolikus kápolna, mely jelenleg magánkézben van.

Régészeti lelőhelyek

Pusztamiske településen hat régészeti lelőhely található, ahol a feltárások során őskori és középkori leletek kerültek elő. A régészeti lelőhelyek a következők:

Gulyás István portája (hrsz. 186, 184, 180, 176/12, 71, 59, 54, 39, 148, 138, 187, 176/13, 176/14, 177, 178, 179, 185), Erzsébetmajor (hrsz.041/5), Rác-tábor-dűlő (hrsz. 0160, 0159, 0157/1), Ótemető (hrsz. 06), Miske (hrsz. 036/7, 036/6, 036/5, 036/4, 036/3, 036/14, 036/13, 036/12, 036/11, 036/15, 036/10, 036/8), Zsidó-tag (hrsz. 036/20).

Evangélikus templom

1910-ben épült a település központjában.

Természeti értékek

Pusztamiskétől keletre, a kavicsbányák és a Kolontári-erdő közti részen ered az Egres-patak, ami a Torna-patak illetve közvetve a Marcal mellékveze.

A Natura 2000 területek közül a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő HUBF20011 megnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület található a település közigazgatási határain belül. A terület 80%-át pannon cseres-tölgyes borítja. Védett fajok közül néhány: szivárványos ökle, vöröshasú unka, remetebogár, mocsári kardvirág.

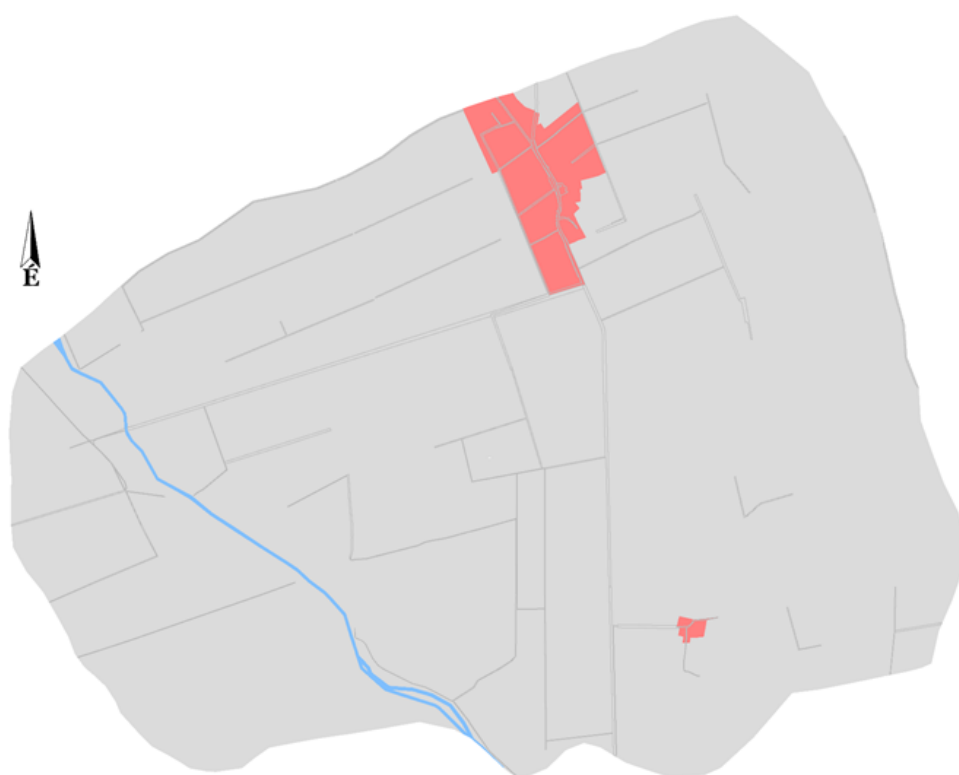
Az Országos Ökológiai Hálózat övezetei közül magterület és pufferterület övezete helyezkedik el Pusztamiskén.

ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

4

A településen az arculati jellemzők tekintetében megkülönböztetünk eltérő karaktereket: falusias karakterű területet és beépítésre nem szánt területet. Amíg a falusias karakterű terület elsősorban a lakóhelyeknek, a lakóházaknak, a közterületeknek, a középületeknek ad otthont, addig mezőgazdasági művelésbe bevont földterületek, gyepek és erdők területnek el a beépítésre nem szánt területeken.

**Településképi szempontból
meghatározó területek:**

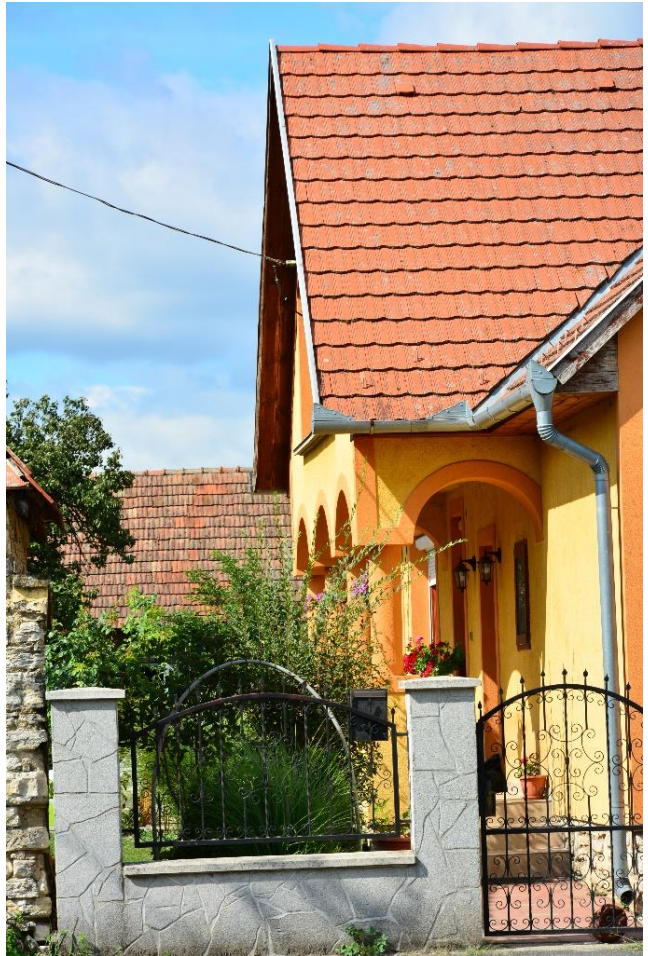
- a) Falusias karakterű terület
- b) Beépítésre nem szánt terület

Pusztamiske falusias karakterű terüle

A falusias karakterű terület beépített és a még beépíthető területek zöme lakóterület. A lakosság évszázadokon át formálta a község arculatát, elsősorban a XIX. századig. A település ekkor kapta a pusztai jelzést, utalva az elnéptelenedésére. A lakott területeken rendszerint oldalhatáron álló lakóházak sorakoznak, melyek nyereg- vagy sádtetőkkel egészülnek ki. Pusztamiske megőrizte falusiaskarakterét, csendes és nyugodt jellegét. Azonban a település folyamatos fejlődésének köszönhetően találunk számos új vagy felújított lakóházat is, melyek mind tömegformálásukkal, telepítésükkel, mind szín- és anyaghasználatukkal jól illeszkednek a már kialakult harmonikus településképbe.

Megállapítható, hogy míg a település központi részén az utcavonalas, addig Pusztamiske peremterületein az előkertés beépítés a meghatározó. Pusztamiske jellemzően egyutcás mezőgazdasági falu, ahol a lakóházakhoz szalagtelkes mezőgazdasági területek csatlakoznak. A hosszú telkeknek az utcára néző végében helyezkednek el a lakóházak, ezektől távolodva pedig az állatokat kiszolgáló épületek, majd a veteményeskert, gyümölcsöskert.

Pusztamiske beépítésre nem szánt területe

Pusztamiskétől mind északra, mind délre beépítetlen területeket találhatunk, ahol mezőgazdasági területek – szántóföldek, zárt erőtársulások – terülnek el. Ez alól kivett képeznek a településtől keletre található kavicsbányák.

A belterülettől délre egy nagyobb gazdasági terület fekszik. Ennek beépítése szabályozás alapján, tájba illően lehetséges.

A településen folyik többek között az Egres- és a Kígyós-patak is. Megemlítendő, hogy Pusztamiskétől keletre terült el a Sárosfői-halastavak Természetvédelmi Terület, mely a Kígyós-patak vízgyűjtője is egyben.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

5

A magyarországi kis településeknek egyedi atmoszférája van, általában a természetközelség, a csend, a nyugalom jellemzi őket. Ehhez nagyban hozzájárul az épített környezet minősége is. Ebben a fejezetben útmutatás található az irányadó elvekre, melyeket célszerű figyelembe venni. Így őrizhető meg az utókor számára az építészeti érték.

TELEPÍTÉS

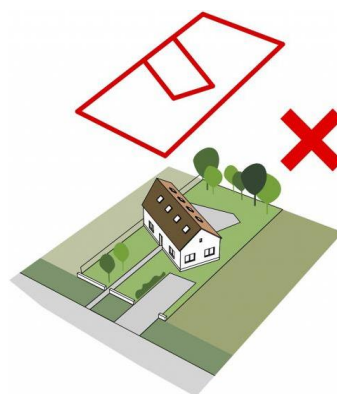
Pusztamiskén az oldalhatáron álló beépítés a jellemző, a telken belüli elhelyezkedés pedig az utcára merőleges rendszerű, sok helyen utcafrontos homlokzatokkal.

Indokolatlanul elforgatni ettől a tengelytől, és nagyobb mértékben hátrahúzni nem javasolt.

Néhol az utcától azonos távolságra visszahúzott elrendezés jellemző. Itt ettől eltérő beépítés szintén nem javasolt. Az egyvonalban lévő házak adják a harmonikus utcaképet. Nem javasolt jelszerű lakóházat tervezni.

A harmonikus utcakép érdekében a kerítések vonalának és tömegének folytatásával egységes települési arculat érhető el. Az épületek traktusszélességének és magasságának azonossága az utcák térfalát határozza meg.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A településen a meglévő lakóépületek tetőhajlásszöge általában 35-45 fok között van. Új házak építésekor, felújításkor ügyeljünk arra, hogy hasonló tetőhajlásszöggel készüljenek, mint a környezetükben lévők.

MAGASSÁG

Településképi szempontból indokolt, hogy a jelenlegi szövetbe újonnan beilleszteni kívánt házak hasonló építménymagassággal épüljenek, mint a már meglévő épületek.

Pusztamiske hagyományos falusi utcakép jellegét a csend, a barátságos, a családi légkör jellemzi.

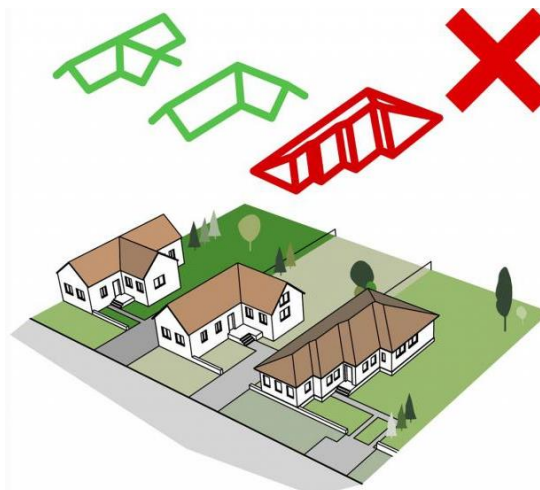
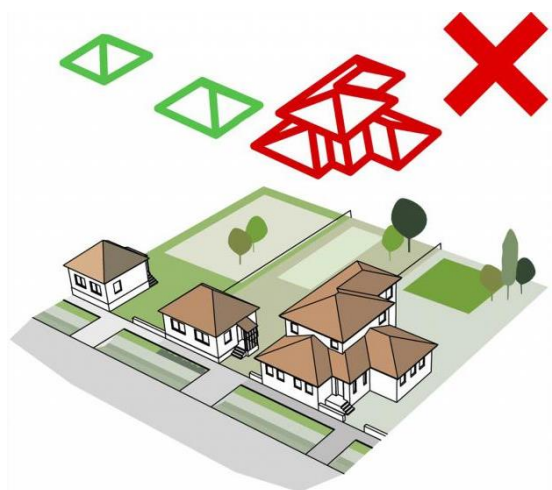

TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák az egyszerű, hagyományos tetőszerkezetek, de jól működő nyereg- vagy sätortetők. Ezek a legelterjedtebbek a magyarországi településeken, hiszen szerkezetük stabil és időtálló. Azonos tetőformák alkalmazásakor közel azonos magasságra kerül az eresz és a tető gerince; a harmóniát nem bontják meg tetőfelépítmények, így egységes utcakép jön létre. A magasságuknak köszönhetően az utólagos tetőtér-beépítés is jellemző, így a magasság megváltoztatása nélkül új lakótér alakítható ki.

Az eltérő hajlású tetőforma alkalmazásakor az utcakép egysége, harmóniája létrejön. Új ház tervezésénél a szomszédos épületek figyelembevételével kell illeszkedni a környezethez. A nyeregtetős házakból álló utcaképbe nem kerülhet tördelt, összetett tetőformájú épület. Minden esetben a településkép megőrzése az elsődleges szempont, attól eltérni nem ajánlott.

A hazai gyökerek nélküli „mediterrán” stílusú házak tervezése kifejezetten nem javasolt.

SZÍNEK

Az épületek színvilága többnyire fehér vagy világos színű. Nem javasolt az élénk, kirívó vagy akár sötét színek használata. Követendő a természetközeli, az illeszkedő földszínek alkalmazása. Azokat a színeket kell előnyben részesíteni, amelyek a használt anyagokkal és a természetes építőanyagok színeivel harmonizálnak. Javasolt a látszó téglafelületek, természetes kő- és faburkolatok alkalmazása a homlokzati felületek egy-egy részletén. A rikító fémlemezfedések és szokatlan burkolatok használata kerülendő.

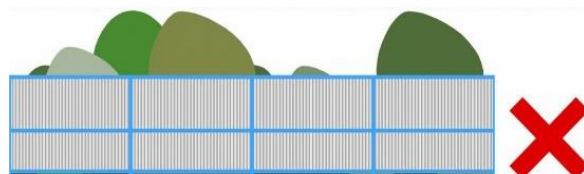
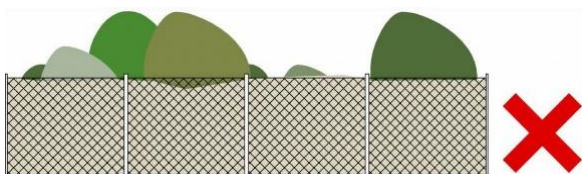
Példa a megfelelő és illeszkedő színhasználatra. Javasolt a fehér vagy a világos pasztellszínek használata, sötét színű fa nyílászárókkal, vöröses cserépfedéssel.

Példa a nem javasolt homlokzatszínezésre. A képen is látható, hogy nagyon eltérő, nem illik a település arculatához.

KERÍTÉSEK

A településen az tömör és az áttört kerítések a jellemzők. Anyagában megtalálható a fa és a régi kovácsoltvas is. Előfordul az utcafronti kialakításnál az épülettel együtt falazott, épített kerítés. Ezeket a kerítéselemeket érdemes a ház színével egyező vagy világos színű vakolt, esetleg nyerstégla felülettel ellátni, felújítani. A kezeletlen felületű beton elemes tömör kerítés kerülendő vagy színezéssel javasolt. A színhasználatot illetően a kerítések esetében is kerülendők a rikító színek és anyagok.

Példa a településen a kerítés kialakítására. A fa kerítés természetes hatással bír, színeiben pedig harmóniában van a környezettel.

KERTEK

A növényalkalmazást befolyásolja a régióra jellemző eredeti vegetáció, mely itt a cseres-kocsánytalan tölgyes társulás, illetve helyenként a gyertyános kocsánytalan tölgyes, tehát ezek állományalkotó fajai közül érdemes válogatni. Jól alkalmazhatók a névadó fajok, a csertölgy és a kocsánytalan tölgy főként parkokban méretükből adódóan, míg az elegyfajok fajtái alkalmasak kiskertekbe is. Ilyen például a korai juhar, melynek előnye, hogy igénytelen, ellenálló és számos közkedvelt fajtája ismeretes. Juharok közül még a mezei juhar gömb koronájú 'Nanum', valamint 'Elsrijk' és 'Red Shine' fajtái is bátran javasolhatók, hiszen jó alkalmazkodóképességűek, akár utcásorfának is használhatók, sőt még sövény is nevelhető belőlük.

A kőrisek közül a virágos kőris is választható közterületre és kertekbe egyaránt, fajtái közül egyik legnépszerűbb a gömb koronájú 'Mecsek', melyet utcafásításra gyakorta alkalmaznak. A társulás szerves részét képezik a galagonyák is, melyek közül a kétfibés galagonya fajtája említendő meg gyönyörű, kárpintpiros virágzatával. Kismértékben ugyan, de megjelennek a kistájon a hársfélék és a közönséges gyertyán is. A hársak között számos népszerű, jó alkalmazkodóképességű, kompakt fajtát ismerünk. A gyertyánt pedig elsősorban sövényként alkalmazza a kertépítész, gyorsan nő, a metszést jól tűri és kedvező tulajdonságai közé tartozik még, hogy elszáradt leveleit nem hullajtja le, télen is takar velük.

A cserjefélék tekintetében javasolható a sövénynek alkalmas közönséges fagyal, mely ellenálló, metszéssel jól alakítható. Bátran telepíthetjük a közönséges mogoró alapfaját, illetve fajtáit is, melyek igazán különlegesek. Jó választásnak bizonyulnak a különböző somok is, fő díszítőértéküket színes vesszőik adják, melyek a téli kertek különlegességei. A gyümölcsféléknek ezen felül is helyük van a kertekben, a szőlőtermesztés kifejezetten jellemző a térségre, de alma, dió, körte is bátran termeszthető.

Az előkertekbe bátran ültethetők virágágyi rózsák, illetve különböző évelők pl. pompás kúpvirág, őszi rózsák, valamint egynyáriak is, mint például a kokárdavirág vagy a borzas kúpvirág gyönyörű magyar nemesítésű fajtái, melyek színpompás látványt nyújtanak.

ANYAGHASZNÁLAT

Településképi szempontból a cserép, nád, természetes pala tetőhéjalás javasolt. A színek harmonikus egymásmellettsége jelentősen növeli az épület esztétikai megjelenését.

A homlokzatokon a vakolat mellett megjelenhet a fa vagy a tégl.

A terek burkolataként aszfalt és beton helyett a térburkolat célszerű.

Kerülendő a településképi és környezetvédelmi szempontból is káros hullámpala.

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

Pusztamiskén szép számban találunk áttört és tömör kerítéseket is. Kapuk kialakításánál illeszkedjünk ezekhez a kerítésekhez. Javasolt az osztott üvegezésű vagy nűtolt deszkabetétes ajtó, melyek az utca- és településképet is javítják. Az ablakok kiosztása legyen egyszerű, figyelve a súlypontját. A súlyponti tengelyre akkor is figyeljünk, amikor egyéb elemeket helyezünk el a homlokzaton. Az ablak vagy éppen tengelybe essen vagy tudatosan legyen attól eltérő helyen.

Jó példák nyílászárókra. A képek nem a településen készültek.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A magyar népi építészet jellegzetes eleme az oszlopos tornác. A tornác épülethez viszonyított elhelyezkedése tájegységenként, illetve a tulajdonos vagyoni helyzete függvényében is változó volt. Néhol megfigyelhető a tornác utca felől történő megnyitása. Az oldaltornác készült mellvéddel és mellvéd nélkül is. A tornác oszlopainak, mellvédjeinek anyaga többnyire vakolt téglá, de találunk faoszlopos megoldást is. Alább néhány példa látható a változatos tornáckialakításra. Nem mindegyik kép készült a településen.

HOMLOKZATKÉPZÉS

Az utcai homlokzat az épület arca, nagy szerepe van az első benyomás kialakításában. Törekedni kell a térségre jellemző, hagyományos arányokra, nem csak a homlokzat egészét tekintve, de a rajta lévő nyílások esetében is. Anyaghasználatban a természetes anyagokra kell törekedni, melyek közel állnak a település szelleméhez. A hagyományos magyar falvak népies házai általában fehérre vakoltak voltak. Az utcai homlokzaton az ornamentikákat eltérő színezéssel hangsúlyozták.

MAI PÉLDÁK

6

Meglévő épület felújítása a településkarakterbe illeszkedően

A régi házak felújításakor törekedjünk arra, hogy az épület megőrizze eredeti karakterét, stílusjegyeit. Az utcai homlokzaton lévő, rendszerint két kis, osztott faablakot ne cseréljük nagyobbra.

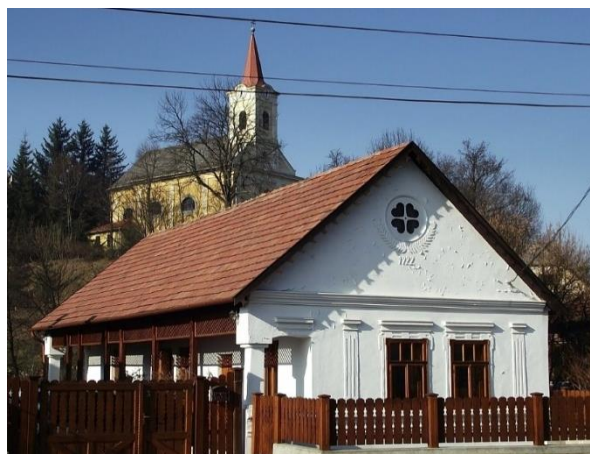
Az esetleges energiahatékonysági korszerűsítés esetén a fehér színű nyílászárók helyett célszerű barnás árnyalatú fa szerkezetek beépítése.

A hagyományalapú fejlesztés kifejezetten ott ajánlott, ahol még a településkép őrzi egykori képét. A hagyományokat tisztelő felújítások szép példákat eredményezhetnek.

Példa a Pusztamiske építészeti karakteréhez, hangulatához illeszkedő felújításokra.

A hagyományos parasztházak felújításánál a legfontosabb szempont az értékmegőrzés illetve az eredeti karakterek és stílusjegyek újraélesztése. A nyílászárók (ajtók, ablakok) arányát tartsuk meg. Az anyaghasználatban mindenképp a természetes anyagok domináljanak.

Új építésű épületek elhelyezése hagyományos épületek környezetében

A településen a jövőben tervezendő új épületek megvalósításakor törekedni kell a kialakult és a településen látható építészeti hagyományok megőrzésére. Fontos a parasztházaknál használt arányrendszer és színhasználat lekövetése. Új épületek, illetve épületfelújítások esetén tanácsos korszerű, zsalugáteres, fa nyílászárók beépítése a műanyag, redőnytokos ablakok helyett.

A tetőformák jelentősen befolyásolják az utcaképet, így azok illeszkedésére külön hangsúlyt kell fektetni. Nem szabad továbbá a település karakteréhez illő utcai homlokzatok díszítettségéről sem megfeledkezni.

A képek nem a településen készültek.

UTCÁK, TEREK

7

A település főutcája a Dózsa György utca. A falunak ezen az utcáján találhatóak a közfunkciót ellátó egységek, mint például a polgármesteri hivatal vagy az evangélikus templom. A kis településnek nincs nagyobb főtere vagy centruma, egyutcás kis falu. Az utcái falusias jellegéből adódóan csendes, nyugodt és rendezett településképet mutatnak.

8

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

A településen a minden színben pompázó reklámtáblák, feliratok, fényreklámok helyett a hagyományos cégérek vagy ahhoz hasonló, visszafogott megjelenésű, stílusos táblák elhelyezése javasolt. Ezekon a cégérekon vagy táblákon sokszor csak közérthető szimbólumokkal hívják fel a figyelmet az adott tevékenységre. Visszanyúlnak a hagyományokhoz, felhívják a figyelmet az ősi mesterségekre, és nem bontják meg az épületek homlokzatait.

A színes, nagyméretű molinók kerülendők. A mai reklámfelületek méretükben és színvilágukban teljesen eltérnek a környezetüktől. A feltűnésükkel elnyomják a helyi települési összképet és hangulatot.

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

A parabola antenna, a klímaberendezés és más műszaki berendezések elhelyezése a főhomlokzaton kerülendő. Ezek a berendezések megzavarhatják a település egységes arculatát. Telepítsük az oldalhomlokzatra vagy a hátsó homlokzatra amennyiben ez lehetséges.

A jobb alsó képen példa látható antenna álcázására. Ma már fenyőfára hasonlító kialakítás is lehetséges, így az nem okoz zavaró látványt.

A villanyóra álcázására jó megoldás a homlokzatba beépített kis szekrény, amely stílusában illeszkedik a nyílászárókhoz.

IMPRESSZUM

9

PUSZTAMISKE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HONLAPCÍM: www.pusztamiske.hu

E-MAILCÍM: pmiskepm@gmail.com

CÍM: 8455 Pusztamiske, Dózsa György utca 26.

TELEFON: 06-88 226-002

POLGÁRMESTER: Poór Zoltán

FŐÉPÍTÉS: Farkas István

FŐÉPÍTÉS E-MAILCÍME: pusztamiske@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Kovács Krisztián, Pintér Réka

SZÖVEG: Kovács Krisztián, Kőrösi Emese Edit, Pintér Réka

FOTÓ: Farkas István

ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.

GRAFIKAI TERVEZÉS: Kovács Krisztián

Pusztamiske, 2018. január 11.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között, máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amelyek a település arculatát, karakterét kedvező irányba módosíthatják.

A kézikönyvben kerülendő példaként szereplő képek nem a településen készültek.